პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

№ 153 სამშაბათი, 6 სექტემბერი, 1921 წ.

წელიწადი პირველი

ს. კ. პ.

ცენტრ. დ. თბილისის

კომიტეტის და

საქრთველოს

ორგანო.

6 სექტემბერი

სამშაბათი

1869. 1 ინტერნაციონალის 2 კონგესი ბაზელში

1888. 1 ინტერნაციონალის 3 კონგრესი ბრიუსელში.

რედაქციის მისამართი:

თბილისი, კრუზენშტერნის ქ., № 4. რედაქცია ღია ყოველ დღე გარდა კვირა უქმეებისა დღ. 10 ს.—2 ს.

ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 1476. მდივნის № 19 საერთო №

გაზეთის და ავეთა

და გაცემა სწარმოებს საქართველოს ცენტრალურ ბეჭდვითი განყოფილებაში, რუსთაველის ქ., № 4.

ტელეფონი №

ყოველდღიური გაზეთი

სამშაბათი, 6 სექტემბერი, 1921 წ. № 153

დამშეული საბჭოთა რუსეთი და ევროპის მაძღარი ბურჟუაზია

„მაძღარს მშიერის როდი ეყურება“, ამბობს რუსის ხალხი და ეს, როგორც კომინტერნის მიწოდებიდან ჩვენთვის დაინახავს, საკმაოდ გაამართლა ბოლო დროს ევროპის მაძღარმა ბურჟუაზიამ.

ბურჟუაზიას თავი მოაქვს თავისი ჰუმანიტარიზმით და ქველმოქმედებით: ის ვითომ მტკივნეთ ატარებს ცოცხალ ბაზეზე „ქრისტიანულ მოწყალების“ პრინციპს. მაგრამ არაფერში ის ნათლათ არ გამოუჩენია მას თავისი ყაიდაკერძობა-თვალთმაქცური ხასიათი, როგორც ამ ფეროში.

თუ დღემდე მისი ზოგი წარმომადგენელები სპეკულიანტობენ და ღალატობენ სპეკულიანტობენ სიმშილით, ხელს ითბობდენ და ლუსაც ითბობენ ხალხის სტიქიურ გაჭვარებაზე, ახლა მთელი ევროპის ბურჟუაზია იჩენს გათხსირების ამ ზნეს და იგი რიღაცნაირ ჯოჯოხეთური თვისებით შეეფარვილ სპეკულიანტად გადაქცეულა. და ეი მას, ევროპის ბურჟუაზიას, აქ უნდა მთელი თავისი გადაგვარება, თვალთმაქცობა, ცბიერება ვამოიჩინოს და თავი დიდ ჰუმანისტად, შებრალებულ და ქველმოქმედად მოგვაჩვენოს.

ეს ვგულისხმობ: გული გვტკივა რუსეთის დამშეულ ბალეზეა და მშეიბისათვის, მზით ვართ გავიღოთ ჩვენი სავსე ბეღლებიდან საწყოფი პური, მაგრამ ამისათვის საჭიროთ ვცნობთ, რომ თქვენც ხელი შეეწყოთ, საქმე საქმეზე მოვაგვაროთ, შეწირულებას თავი ერთათ მოუყაროთ და დამშეულთა შორის „სამართლიანათ“ ჩვენვე გავაკნაწილოთო. ვიითმდა ამთზე უკეთ დამშეულების საქმეს სხვა ვერავინ მოაგვარებს!

ევროპის ბურჟუაზია ამას ამბობს და იმავე დროს ბალეზილი მახვილი ხელში მაგრათ უჭ რავს, ხელი ზურგს უკან აქვს და მოუთმენელათ მოელის წამს, როცა ადგილი გაუხდება [illegible] ზურგიდან ჩამოცეს ეს მ.ხვლი გული ამ ხალხს, რომლის დახმარებაც ეს ვითომდა ლამობს. ეი როგორ მტერთან აქვს საქმე საბჭოთა რუსეთს! მაგრამ საბჭოთა რუსეთის მუშები და გლეხები იცნობენ მას ვერაგული ხასიათს, მრავალ გზის გამოცდილი აქვთ მის მიერ შემოპარებული შხამი და ბალი და იციან კიდეც, თუ რას უნდა მოელოდენ მისგან!

არა, დღეს უკვე აღარ არის ის დრო, როცა მესამედი ხალხი „მოწყალე“ მეფის ან ბურჟუაზიის „სასოებით“ შეჩაყურებდა! დღეს ის დამყარებულია თავისივე ძალაზე, ნიჭზე, გამჭრიახობაზე და უკანასკნელ ძალლობის მოკრეფაზე.

მსოფლიო პროლეტარიატი ევროპის ბურჟუაზიის ცბიერებას და ეხანაითობას დაუპირდაპირებს თავის კლასობრივ სოლიდარობას და მოელოდენელ სტიქიურ მოვლენისაგან დამშეულ რუსეთის მზრუნველ გმირ ხალხს დალუპვისგან და იხსნის.

ამის თავდებია ის მსოფლიო სიყვარული — თანაგრძნობა, რომელიც გამსჭვალული არის დღეს ყველა ქვეყნების მშრომელი მასსები რუსეთის მუშებისადმი.

რუსის მუშა უკვე სათაყვანებელი სასოების მოამგეზელი გმირი გახდა ქვეყანათ, და მსოფლიო პროლეტარიატი დღეს ითბობენ ხალხის სტიქიურ გაჭვარებაზე, ახლა მთელი ევროპის ბურჟუაზია იჩენს გათხსირების ამ ზნეს და იგი რიღაცნაირ ჯოჯოხეთური თვისებით შეეფარვილ სპეკულიანტად გადაქცეულა. და ეი მას, ევროპის ბურჟუაზიას, აქ უნდა მთელი თავისი გადაგვარება, თვალთმაქცობა, ცბიერება ვამოიჩინოს და თავი დიდ ჰუმანისტათ, შებრალებულ და ქველმოქმედად მოგვაჩვენოს.

ეს ვგულისხმობ: გული გვტკივა რუსეთის დამშეულ ბალეზეა და მუშებისათვის, მზით ვართ გავიღოთ ჩვენი სავსე ბეღლებიდან საწყოფი პური, მაგრამ ამისათვის საჭიროთ ვცნობთ, რომ თქვენც ხელი შეეწყოთ, საქმე საქმეზე მოვაგვაროთ, შეწირულებას თავი ერთათ მოუყაროთ და დამშეულთა შორის „სამართლიანათ“ ჩვენვე გავაკნაწილოთო. ვიითმდა ამთზე უკეთ დამშეულების საქმეს სხვა ვერავინ მოაგვარებს!

ევროპის ბურჟუაზია ამას ამბობს და იმავე დროს ბალეზილი მახვილი ხელში მაგრათ უჭ რავს, ხელი ზურგს უკან აქვს და მოუთმენელათ მოელის წამს, როცა ადგილი გაუხდება [illegible] ზურგიდან ჩამოცეს ეს მ.ხვლი გული ამ ხალხს, რომლის დახმარებაც ეს ვითომდა ლამობს. ეი როგორ მტერთან აქვს საქმე საბჭოთა რუსეთს! მაგრამ საბჭოთა რუსეთის მუშები და გლეხები იცნობენ მას ვერაგული ხასიათს, მრავალ გზის გამოცდილი აქვთ მის მიერ შემოპარებული შხამი და ბალი და იციან კიდეც, თუ რას უნდა მოელოდენ მისგან!

ევროპის ბურჟუაზიას საფრანგეთის რეაქციის სხვადასხვა ტიპრებელი ინდივიდუალი ბანდიტობა გადაწყვეტილი ეიქნება არა მარტო რუსის ხალხისთვის, არამედ მთელი მსოფლიოსთვისაც.

ვინც მისივე საკუთარი გაიძეგრობა, ვინც რუსის ხალხს დამშეცდა და ვინც რუსეთის მომავალი სუფთა ზამთარი ვერ დიხსნის მსოფლიოს მყვლეფელ ბურჟუაზიას ისტორიის გაჩაჩენის სისხულეში მოაყვანისაგან და განაჩენის სისხულეში მიმყვანნი ეიქნება თვით მისივე ქვეყნის ღვიძილი ვეილი პროლეტარიატი.

სპეკულიაცია ზიმშილზე და მსოფლიო კაპიტალის გამოლაშარეგა საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ

ყველა ქვეყნის მუშებს და მუშა ქალებს!

როდესაც კომუნისტურმა ინტერნაციონალმა პირველად მოგიწოდა თქვენ დახმარება გაგიწიოთ დაშეულ საბჭოთა რუსეთისათვის, მან აღნიშნა, რომ საქმე მარტო იმაში კი არ არის, რომ გეშოვოთ პური და შეიდა კომეტები, არამედ საჭიროა აგრედვე ხელი შეეშალოთ კაპიტალისტურ ხასელიწ. რომ არ ისარგებლონ საბჭოთა რუსეთის უბედურ მდგომარეობით, რათა იძულებული გახადონ ის, წაგიდეს პოლიტიკურ დამორჩილებაზე. აუცილებლად საჭიროა ხელი შეეშალოთ კაპიტალისტებს მოაწყონ ამ მიზნით ახალი გამოლაშქრება საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. ჩვენი ეშვები ასეთი საფრანგეთის შესახებ სრულებით გამარალდენ. თუმცა კაპიტალისტურმა სახელმწიფოებმა განაცხადეს, რომ ისინი უყურებენ შემოსეულ რუსეთს როგორც აკეთ-მოყვარულ კეთილს, მაგრამ! ეს მტკნარი სიცრუეა. ყველა კაპიტალისტურ მთავრობისათვის შემშული რუსეთში, არის სასურველი მოკავშირე ომის საჭიროებელ მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოს განადგურების მიზნით. ამის ამტკიცებს პირველ-ყოველისა საფრანგეთის მთავრობა, რომელიც ებრძოდა გამოსასაშკრებლად საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. ის თავს ყურის უამრავ ჯარს ზემოსსილეზიაში არა მარტო იმიტომ, რომ საფრანგეთის ზარბაზნების შიშის ქვეშ იყოფოდის რურის მხარესთან ერთად ზემო სილეზიის ნახშირის რაიონი, არამედ საფრანგეთის მთავრობას სურს შექმნას ზემო სილეზია საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ მიმართულ საომარ ოპერაციების ბაზად. პოლონეთის არმია სულ ტეა. ეკონომიური მდგომარეობა პოლონეთისა არ აძლევს ნებას პოლონეთის მთავრობას აშკარად შეუწყოს ხელი საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ მიმართულ ომს. ამიტომ ბრალი ცდილობს თავი მოუყაროს იქ საფრანგეთის ჯარს, მოაწყოს შტაბი, შექმნას საომარი მასალების საწყობები, რომ ზამთარში, როდესაც საბჭოთა რუსეთის მდგომარეობა კიდევ უფრო გაუარესდება სათუბრი მასალის უქონლობის გამო, დაძრას საომრად პოლონეთი და სხვა განაპირა სახელმწიფოები საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. საფრანგეთის მთავრობის აგენტები მუშაობენ ამ მიზნით ყველა განაპირა სახელმწ ფოებში. რუმინიაში იმათ უკვე მიაღწიეს მნიშვნელოვან შედეგებს. რუმინია ამზადებს შემოდგომისათვის დიდ „მანევრებს“, რომელებიც ნამდვილად წარმოადგენენ სამზადისს საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ გალაშქრებისას ზამთარში. ამასთან ერთად საფრანგეთის დიპლომატიამ მთელი ძალა

საფრანგეთის ოკუპაციურმა მთავრობამ მაინცში ნება არ მისცა გერმანიის ყოფილ მინისტრს დაგიდს მუშათა მიტინგზე სიტყვით გამოსვლისა ერცბერგერის მოკვლის შესახებ.

მდგომარეობა ინდოეთში.

ბომბეი. 1 სექტ. (რადიო). ინდოეთში აბოხება ძლიერდება. ინგლისის ხელისუფლება ვერ ახერხებს წესიერების აღდგენას. ერთი რაიონის დამშვიდების შემდეგ, აბოხება ძლიერდება მეორე რაიონში. ძლიერდება საერთო უკმაყოფილება ეკონომიურ წყალობის შეჩერების და პირველი მოახლენილების საგნების სიძვირის გამო.

შვეიცია

ექსპლოატატორების ყრილობა.

ციურიხი. 3 სექტემბერი (რადიო). მოხდა სანდინავიის ქვეყნების მეწარმეებელთა ყრილობა, რომელსაც მიზნათ ქონდა შეეფუშავებია ზომები მრეწველობის აღდგენით ხელფასის დაკლების გზით. ყრილობას ეზოათა აქვს შეიმუშაოს ბრძოლის საშუალებანი სამრეწველო წარმოების მუშების ხელში გადასვლის წინააღმდეგ. ყრილობას დიდი მნიშვნელობა აქვს, ვინაიდან ის წარმოადგენს მზადებას კაპიტალის იერიშისას სკანდინავიის პროლეტარიატზე.

მეზრძოლ მუშას.

მიწას ვეტერფოდით შენგნით ოფლით დანაკურსა,
რომ ამბრუნენ მას და გვაქმენ ლუკმა პურსა;
ლაზათიან ხელებს შენ ელვის ქვერსა,
მედგრად დაჩარეგ ბრდიმლს და გაჰკრი ცეცხლის მტვერსა...
მონობის რაც არის ამსხვრევ ყველაფერსა,
სიბეთ ახალ წესებს ამცნობ ყველა ერსა;
სვედის ჰანგით ნაზარდს შენ შთაბერე შველა,
შენ გიგალობ მარად, შენ გადიდებს ყველა;
შენთვის სულ ერთია, ფრანგი, ქართი, ქრისტი...
შენ ხარ შვების ლერთი—შენ ხარ კომუნისტი;
ვერ ვინ ვერ შეგბლალა, იდგევ მუსრივ მტერსა
დანუტკეცებ ლენინ მარქსის დანაწერსა.

ანაზარდი.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

ტარიფი

ს. ს. ს. რესპუბლიკის მთელი მილიციის შემადგენლობათა თანამდებობისა კატეგორიის მიხედვით

№ № რიგზე	თანამდებობა	მთავარ მილიციის სამმართველო. ლტენორი	მთავარ მილიციის სამმართველო. ჯამაგ.	ქ. თბილისის მილიციის სამმართველო. კატ	ქ. თბილისის მილიციის სამმართველო. ჯამაგ.	რკინის გზებ. მილიციის სამმართველო. კატ.	რკინის გზებ. მილიციის სამმართველო. ჯამაგ	მაზრა-ქალაქ მილიციის სამმართველო. კატ	მაზრა-ქალაქ მილიციის სამმართველო. ჯამაგ	სიბლის სამ. მაძიებარი მილიცია კატ.	სიბლის სამ. მაძიებარი მილიცია ჯამაგ	ქალაქის რაიონების მილიცია. კატ.	ქალაქის რაიონების მილიცია. ჯამაგ.	მაზრა-ქალ. და რკ. გზების ხაზის რაიონ. მილიც. კატ.	მაზრა-ქალ. და რკ. გზების ხაზის რაიონ. მილიც. ჯამაგ.
1.	მილიციის უფროსი (პასუხისმგებელი).	V	60.000	V	60 000	28	46 880	26	43 750	28	46.880	24	41.250	20	36 250
2.	შტაბის უფრ. პასუხ. (იგივე უფ. თანაშ.)	V	60.000	30	50.630	26	43.750	24	41.250	—	—	—	—	—	—
3.	თანაშემწე გარ. და ოპერ. ნაწილში	—	—	28	46 880	—	—	22	38 750	—	—	—	—	—	—
4.	თანაშემწენი დანარჩ. ნაწილებში.	—	—	26	43 750	24	41.250	22	38 750	26	43 750	22	38 750	18	33 750
5.	გინყოფ. უფროსები ან ნაწ გამგე.	30	50 630	26	43 750	24	41.250	22	38 750	—	—	—	—	—	—
6.	უფროსი ბუხალტერი	30	50 630	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	ბუხალტერი	26	43 750	22	38.750	22	38 750	20	36.250	—	—	—	—	—	—
8	ხაზნადარი	22	38.750	22	38 750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.	მოინგარიშე	18	33 750	16	31.250	—	—	—	—	16	31.250	—	—	—	—
10.	საქმის წმარმოებელნი.	17	32 500	17	32 500	17	32.500	15	30.000	17	32.500	15	30 000	14	28 750
11.	მინდ. ადიუტანტი.	24	41 250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	მდივანი	—	—	21	37.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13.	კონტორის მოხელე *)	14	28 750	14	28 750	14	28 750	14	28 750	—	—	12	26.250	12	26 250
14.	კონტორის გამგე	—	—	—	—	—	—	18	33 750	—	—	—	—	—	—
15.	ტოპოგრაფი საუფალო განათლებით **)	24	41.250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	სტატისტიკოსი	18	33.750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	მემანქანე	14	28.750	13	27 500	12	26 250	12	26.250	13	27 500	12	26 250	13	26.250
18.	რეგისტრატორი, ან ეუფნალისტი.	12	26 250	12	26 250	12	26 250	12	26 250	12	26.250	12	26.250	12	26 250
19.	საწყ და იარაღ. გამგე	23	40 000	18	33 750	—	—	17	32 500	—	—	—	—	—	—
20.	კაპიტანარმუსი	16	31.250	15	30 000	15	30 000	15	30 000	—	—	12	—	12	26.250
21.	მინდ. აგენტი	16	31.250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	მაძიებარი აგენტი	—	—	—	—	—	—	—	—	15	30.000	—	—	—	—
23.	ცხენოსანთ რაზმერვის უფროსი	—	—	24	41.250	—	—	20	36.250	—	32.500	—	—	—	—
24.	ოფროსი მილიციონერი (ცხ. და ფეხ.)	—	—	17	32 500	17	32.500	17	32 500	17	30 000	17	32.500	17	32.500
25.	ოფიცროსი მილიც. (ცხენ. და ფეხ.)	—	—	15	30.000	15	30.000	15	30.000	15	30.000	15	30.000	15	30 000
26.	მილიციელი 1-ლი ხარისხისა	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	32 500
27.	მილიციელი 2 ე რანგისა	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	31 250
28.	მილ. მე-3 და მე 4 ხარ. და დარაჯები.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	30.000
29.	შოფერი	15	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30.	შოფერის თანაშემწე	12	26.250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31.	მეეტლე	9	23 250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32.	მეჯინიბე	7	21.250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33.	შიკრიკი	5	19.250	—	—	—	—	5	19.250	5	19.250	5	19.250	—	—
34.	დამლაგებელი ***)	3	17.250	—	—	—	—	3	17.250	3	17.250	8	—	3	17 250
35.	ბრძანებათა დამწერი	14	28 750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36.	არქივარიუსი	15	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37.	ადმინისტრ. ინსპექტორი.	28	46.880	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38.	წყერილი	—	—	—	—	—	—	12	26.250	—	—	—	—	—	—
39.	სატრიბრო სახლის გამგე	—	—	—	—	—	—	18	33 750	—	—	—	—	—	—
40.	ნიქმის მკერავი	—	—	—	—	—	—	12	26 250	—	—	—	—	—	—
41.	მკერავი	—	—	—	—	—	—	12	26.250	—	—	—	—	—	—

*) კანტორის მოხელეს ეძლევა მილიციაში როგორც გამონაკლისი 14 კატეგორიით.
**) ტოპოგრაფი უმაღლესი განთლებით 2 წლის სტაჟით უდრის 28 კატეგორიას, ხოლო მეტი სტაჟით უდრის 30 კატეგორიას.
***) დამლაგებელთა შორის რომელსაც ექნება მინდობილი ფეხისადგილების გაწმენდა-გასუფთავება მას მიეცემა მეზვიდე კატეგორიით.

შრომის კომისარი ლ. დუმბაძე
ს. ჰ. კ. ს. თავმჯდომარეს ამხანაგი კ. ოდილავაძე
ს. ჰ. კ. ს. შრომის მომაწესრიგებელი განყოფილების გამგე ხ. პ. ჯუღელი
ს. ჰ. კ. ს. მდივანი გ. ყურულიშვილი

შრომის სახალხო კომისარიატის [illegible] დადგენილება

ქ. თბილისის სავჭრო დაწესებულებებში საშუალო დროის მოწესრიგების შესახებ

1. საწყობებში, მაღაზიებში და სხვა სავჭრო წარმოებებში, როგორც ბარდ, ისე წვრილ ვაჭრობა ხწარმოებს რვა საათს განუწყვეტლივ: ა) ზაფხულში მაისის პირველიდან ოქტომბრის პირველ-მდე დილის ცხრა საათიდან ნაშუადღეს 5 საათამდე, ბ) ზამთარში (ოქტომბრის პირველიდან მაისის პირველ-მდე) დილის 10 საათიდან საღამოს 6 საათამდე.

შენიშვნა. იმ წარმოებებში, რომლებიც ვაჭრობენ პურით, ხორცით, თევზით და მწვანეულეულობით, ზაფხულში ვაჭრობა იწყება დილის 5 საათიდან, ხოლო ზამთარში დილის 7 საათიდან.

2. საქმის მიხედვით ყოველ მოსამსახურეს სამუშაო დღის განმავლობაში, ვაჭრობის ნორმალურ მცველობის დაურღვევად, აუცილებელად ეძლევა ნახევარი საათის თავისუფლება. ამასთანავე უკ ნასკნელის სარგებლობის წესი უნდა შეიმუშავოს წარმოების პარონთან ან ადმინისტრაციასთან შეთანხმებით.

3. კანტორაში მომუშავეთათვის საშუალო დღე განისაზღვრება 6 საათით.

4. კვირა დღეობით და ეგრეთვე დეკრეტებით დადგენილ უქმე დღეებში ვაჭრობა არ წარმოებს.

5 იმ მაღაზიებში, რომლებიც მხოლოდ პურით, ხორცით, თევზით, მწვანეულეულობით და ხილით ვაჭრობენ და ეგრეთვე გასტრონომიულ მაღაზიებში ვაჭრობა კვირა და უქმე დღეებშიც შეიძლება:

ა) ზაფხულში დილის 6 საათიდან დღის 12 ს.-დე.

ბ) ზამთარში დილის 7 საათიდან დღის 1 საათამდე.

შენიშვნა: 1. პურის საცხობ ადგილებში (თორნისა და ფუნთეებში) კვირა უქმე დღეებში ვაჭრობა ნებადართულია: ა) ზაფხულში დილის 6 საათიდან საღამოს 6 ს.-დე, ბ) ზამთარში დილის 7 საათიდან საღამოს 7 ს.-დე.

შენიშვნა. 2: სასადილოებში, რესტორნებში ვაჭრობა კვირა უქმე დღეებში ნება დართულია დილის 8 საათიდან საღამოს 5 საათამდე, თუ იქ მოსამსახურეთა ერთი წყება, ხოლო თუ მოსამსახურეთა ორი წყება ერთმანეთს, იქ ვაჭრობა შეიძლება დილის 8 საათიდან ღამის 10 ს.-დე.

6. იმ წარმოებათ, რომლებიც მხოლოდ პურით, ხორცით, თევზით, მწვანეულეულობით და ხილით ვაჭრობენ და ეგრეთვე გასტრონომიულ მაღაზიებს პირველ მუხლში აღნიშნულ დროის შემდეგაც, მაგრამ არა უადრეს ღამის 10 საათისა ვაჭრობის უფლების მოწმობას აძლევს სათანადო რაიონის შრომის ინსპექტორი, იმ პირობით—კი, თუ წარმოებაში მოსამსახურეთა ორი წყება არსებობს და მას სათანადო პროფს. კავშირის წერილობითი ნებართვა აქვს.

7. ის წვრილი სავაჭრო წარმოებები, რომლებიც მოსამსახურეთა დაქირავებულ შრომით არ სარგებლობენ, ქალ. თბილისის სავაჭრო დაწესებულებათა გადების და დაკეტვის დროის მხრივ ექვემდებარებიან საერთო წესებს.

შენიშვნა: პურისა, ხორცი'ა, თევზისა, მწვანეულეულისა და ხილის იმ სავაჭრო ადგილებში, სადაც დაქირავებულ მოსამსახურეთა აკვანა სრულიად არ არის შესაძლებელი, პირველ მუხლში აღნიშნულ დროის შემდეგაც, სახელდობრ სალამოს 10 საათამდე ვაჭრობა ნებადართულია; მოსამსახურეთა დაქირავების სრულ შეუძლებლობის ადგილობრივად ამოწმებენ სათანადო რაიონის შრომის ინსპექტორი და პროფესიონალურ კავშირის წარმომადგენელი.

8. შაბათობით და უქმეების წინადღეებით ვაჭრობა ყველა სავაჭრო დაწესებულებაში ორი საათით ადრე წყდება.

შენიშვნა: ვაჭრობა ორი საათით ადრე არ წყდება რესტორანებში, სასადილოებში, საკანტორიოებში, იმ წარმოებებში სად ცპურით, ხორცით, თევზით, მწვანეულეულობით და ხილით ვაჭრობენ და გასტრონომიულ მაღაზიებში.

9. იმ ადგილებში, სადაც ბევრი მუშტარი იყრის თავს და ეგრეთვე კოოპერატივებში, რომ მოსამსახურეებს ჰქონდეთ საშუალება თავის დროზე მუშაობა დათთოონ, დაწესებულებაში მუშტარს შეშვება სწყდება დახურვამდე ნახევარ საათით ადრე; ამასთანავე შესასვლელ კარებზე უნდა გამოკიდულ იქნეს განცხადება შემდეგი წარწერით: „მაღაზია დაკეტილია“.

10. სავაჭრო წარმოების პატრონებმა თვალსაჩინო ადგილზე უნდა გამოკიდონ პლაკატი, რომელზეც აღინიშნება წარმოების გახსნისა და დახურვის დრო და ეგრეთვე ეს სავალდებულო დადგენილება.

11. მოსამსახურეთა ადგილობრივ კომიტეტს ეკალება ადგილობრივ ეკონომიურ ამ სავალდებულო დადგენილების სისწორით განხორციელებას და მისი დარღვევის ყოველი შემთხვევა აცნობოს სათანადო უბნის შრომის ინსპექტორს და თავის კავშირის გამგეობას.

12. განსაკუთრებულ შემთხვევებში აღნიშნულ დადგენილებაში დაწესებულ ნორმის ზევით ვაჭრობის ნებართვას იძლევა შრომის სახალხო კომისარიატის შრომის დაცვის განყოფილების კოლეგია.

შენიშვნა: ეს მუხლი ვრცელდება კაფე, სანაიფე და იმ სასიდილოებზე, რომლებსაც აწყობს ხაზოგადოებრივი ორგანიზაციები კულტურულ განსასვლელად ან საქეიფოდ. მიზნით.

14. ამ სავალდებულო დადგენილების დამრღვევნი შრომის ინსპექტორების მიერ პასუხისგებაში იქნებიან მიცემულნი და თანახმად შრომის სახალხო კომისარიატის დადგენილებისა მიეკუთვნათ ან ჯარიმა ან დატუსაღება.

15. ამ დადგენილების გამოქვეყნებისთანავე უქმდება წინეთ გამოცემული განკარგულებანი ქ. თბილისის სავაჭრო წარმოებებში სამუშაო დროის მოწესრიგების შესახებ.

შრომის სახალხო კომისრის
მოადგილე მ. ბაძე.
საქ. პროფ. კავშ. ცენტ. საბჭოს
მდივანი გ. ყურულიშვილი.

შრომის დაცვის განყოფილების გამგის თანაშემწე ხ. გოდაბრელიძე.

ინსტრუქცია

შინაგან ხაქმეთა სახალხო კომისარიატის კომუნალურ განყოფილებისა საქართველოს რეკომის 14 ივლისის 1921 წ. § 4 დადგენილების თანახმად ხუთთა კომისიის სახელმძღვანელოდ.

1) ხუთთა კომისიის, შემდგომს საქართველოს რეკომის 14 ივლისს 1921 წ № 4 დადგენილების მე 4 პარაგრაფის თანახმად, ევალება დაუყონებლივ შეუდგეს ა) სამხედრო და სამოქალაქო დაწესებულებების შენებლებს, ბ. საბინეთ ტიპის შენობიდან სავჭრო სამრეწველო ტიპის შენობებში გადმოტანის და გ) ზოგიერთი სოციალურ დასმარების, ჯანმრთელობის კომისარიატების და სხვათა დაწესებულებათა ქალაქის გარეთ გატანას, თუ ეს შესაძლებელია მათი მოქმედების და საქმიანობის უმტკივნეულოთ.

2) ხუთთა კომისიას ევალება ამ დადგენილების ცხოვრებაში გასატარებლათ როგორც წინასწარი მუშაობის წარმოება, ეგრეთვე მისი სისრულეში მოყვანა, ხელმძღვანელობა და დაბოლოვება.

3) წინასწარი მუშაობა ხუთეულისა დაწესებულებათა შენებლების საქმეში გულისხმობს:

ა) მოახდინოს სრული აღრიცხვა ქ. ტფილისის ყველა ბინებისა და შენობებისა, რომელიც უკვეა სხვადასხვა დაწესებულებებს და კანცელარიებს.

ბ) გამოირკვეს ამ დაწესებულებათა მიერ დაკავებულ არეს სივრცე

გ) ფაქტიურ თანამშრომელთა რაოდენობა.

4) მოახდინოს აღრიცხულ დაწესებულებათა შენება და მტკიცეთ ხელმძღვანელოს ნორმით 3 კვადრატული საჟენი ერთ თანამშრომელზე.

შენიშვნა: ხუთთა კომისიას უფლება აქვს ამა თუ იმ დაწესებულების პასუხისმგებელ მომუშავეთათვის (დაწესებულებების უფროსები გამეები და სხვ.) ნება დართოს იქონონ ცალკე სამუშაო ოთახები, მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში, როდესაც ამას საქმის აუცილებლობა მოითხოვს.

5) ხუთთა კომისია დაინტერესებულ უწყების წარმომადგენელის თანაშეწმოწმებით ირკვევს თუ რომელი დაწესებულნი, სოციალურ უზრუნველყოფისა, ჯანმთელობის ან სხვა რომელიმე კომისარიატებისა მათი საქმიანობის უმტკივნეულოთ შეიძლება იქნეს გატანილი ქალაქ გარეთ.

6) ამა ინსტრუქციის § 5 ში მოყოლებულ დაწესებულებების გადატანის ქალაქ გარეთ უნდა წინ უძღოდეს შემდეგი წინასწარი დასკვნა:

ა) დასაბუთება, დაწესებულებების გადატანის აუცილებლობისა ქალაქ გარეთ ან სხვა ქალაქში, შესაძლებლობისა საერთოდ და კერძოთ მათი საქმიანობისათვის.

ბ) ბინების წინასწარი უტკივნეულობის თვალსაზრისით აღრიცხვა და მათი დაკავება იმ ქალაქში სადაც უნდა იქნეს გატანილნი.

გ) ამისთვის მასალებ საჭირო კონკრეტიულ ზომების ჩამოთვლა (საჭიროა სათანადო რეზონტი, გადასაყვანი საშუალებანი და სხვ).

დ) ამის მიხედვით საბინაო ტიპის სახლებიდან კანცელარიების გადმოტანის გეგმის შეყენება და განხორციელება.

ვ) შედგენა ტეხნიკურ კომისიისა, რომელსაც დაეკვალება აუცილებელ რემონტის გამოკვლევა და ამ რემონტისათვის საჭირო ხარჯთ აღრიცხვის შედგენა.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარი: ბ. კვარკელია.

კომუნალურ განყოფილების მოადგილე გამგე: ხალამონიშვილი.

კომ. განყოფილების გამგე: ნანეიშვილი.

20 ივლ. 1921 წ.

ტარიფი

ს. ს. ს. რ მუშათა და გლეხთა მთავარ მილიციის მარქაფ რაზმის თანამშრომელთა

№ № რიგზე	თანამდებობა.	კატეგორიის	თვიური ჯამაგირის რაოდენობა
1.	რაზმის უფროსი	30	50.630
2.	„ უფროსის თანაშემწე	28	46.880
3.	„ ბნე	28	46.880
4.	„ ადიუტანტი	24	41 250
5	საქმის მწარმოებელი	17	32.500
6.	მოლარე	20	36.250
7.	ექიმი მედიცინის	29	48.750
8.	ბეითალი	28	46.880
9.	იარაღის გამგე	20	36.250
10.	მოხელე იარაღის	15	30 000
11.	უფროსი დამკვრელი	24	41.250
12.	გუნდის უფროსი	24	41.250
13.	„ „ თანაშემწე	22	38.750
14.	ზემდეგი	18	33 750
15.	უფროსი თანამშრომელი	17	32 500
16.	უმცროსი	16	31.250
17.	თავმდეგი	15	30 000
18.	წითელ არმიელი (მილიციონერი)	15	30.000
19.	ფერშალი	19	35 000
20.	მემანქანე	13	27 500
21.	მებუკე	15	30 000
22.	მეკუშნავე	15	30 000

შრომის კომისარი ლ. დუმბაძე
ს. ჰ. კ. ს. თავმჯდომარეს ამხანაგი კ. ოდილავაძე.
ს. ჰ. კ. ს. შ ომის მომაწესრიგებელი განყოფილების გამგე ხ. პ. ჯუღელი.
ს. ჰ. კ. ს. მდივანი გ. ყურულიშვილი

ბრძანება № 26

თბილისის ქალაქის რევკომისა 18 აგვ. 1921 წ.

რევკომის კომუნალური განყოფილება შეუდგა რა ქალაქის მიწების ფონდის განაწილების მოამაგალ წლისათვის დასამუშავებლად, ამყარებს შემდეგ წესებს:

1. სანამ გამოიცემოდეს საერთო დეკრეტი ქალაქში მდებარე ყრანგ ქონებათა შესახებ, ქალაქს მიწები გაეცემა იჯარით 12 თვის ვადით. იჯარის ვადა ყანებზე და მინდვრებზე ითვლება მოსავლის ადგილებიდან, ხოლო ბალებზე, ბოსტნებზე და ცალიერ ადგილებზე კი პირველ ნოემბრიდან.

2. მიწები პირველ რიგში უნდა მიეცეს მუშებს და მათში განსაკუთრებით ისეთებს, რომელნიც შაკავშირებულნი არიან კომუნების, არტელების, ამხანაგობების და სხვა ასეთების სახით ნორმალურ დებულების საფუძველზე, რომელიც გამტარებულია რეგისტრაციაში მ წ თმოვმ. დ.ბის საადგილმამლო ქვეგანყოფილებაში.

3. შემდეგ ორი კვირის ვადის განვლისა, რომელიც იქნება ნაანგარიშევი ა.წ. სექტემბრის 1-დან, კომუნალური განყოფილება შეუდგება მიწების განაწილებას მუშების და სხვა მოქალაქეთა იმ ჯგუფთა შორის, რომელნიც აკმაყოფილებენ მეორე მუხ. აღნიშნულ მოთხოვნილებებს.

4. პირველ ოქტომბრიდან კი ის ადგილები, რომელნიც ამ ხნის განმავლობაში არ იქნებიან დარიგებულნი საბჭოთა მუშებზე, განაწილებიან სხვა ყველა გარეშე მსურველთა შორის, განაწილების დროს უპირატესობა ეკუთვნის ექიმებს, ბალის განათლების კომისარიატის სხვა და სხვა დაწესებულებებში, სახალხო სასწავლებლებში და სხვ., რომ 6 სექტემბერს, 5 საათზე ეკ ვ ეძ ლ ქ. № 9 ქალაქის სასწავლებელში დანიშნულია საერთო სხდომა ზემოთ აღნიშნულ დაწესებულების წარმომადგენელებისა, სადაც დასმულია საკითხი: შრომის პირობებისა და ნორმის შემუშავება.

სხვა და სხვა

— სახელმწიფო ქალაღლების დამზადებელ ექცედიციისათვის საჭიროა ახალი ეტლი, ვისაც აქვს იგი გასაყიდელი ვთხოვთ შეეოტანონ სათანადო განცხადება ამ დაწესებულებაში შემდეგი მისამართით: დამფუძნებელი კრების ეტლი № 7 სახელმწიფო ქალაღლების დამზადებელ ექსპედიციას.

— ხსურ. კომახ. ორგანიზაციათ ხამართველოს ეხ.ჭირიოა: 1) მდივანი და მეეტლე ვალი; 2) მოინგარიში და სტატისტიკი. მოსალაპარაკებლათ ყოველ დღე დილის 9 საათიდან 1 საათამდე. მისამართი: ეკანგულოვის ქუჩა № 9.

ხალხგანმზაკოფ მართველობა.

— უმაღლეს სამეურნეო საბჭოს ტყეეულობის განყოფილების საწყობში № 2 (შუაბაზარი ხარაზეალსებური მაღაზია, სახ. მანთაშვილისა) იყიდება ბიოუშად და ნაწილ 1000 ფუთამდე ტყეების წვრილმანი ნაჭეები. საწყობი ღიაა 3—2 საათამდე.

№2

საბჭოთა საქართველო დამშეულთა დასახმარებლად

პროფკავშირთა ხ.ბჭოს.

საქართველოს პროფკავშირების საბჭოს პრეზიდიუმმა დადგინა 2 თვის განმავლობაში გადადებულ დამშეულთა სასარგებლოთ ნახევარი თვის ჯამაგირი და ულუფის ნახევარი ს. ჰ. კ. ხ. პრეზიდიუმის ყველა წევრებისა. მეთამბაქოეთა კავშირის გამგეობამ დანიშნა 4 სექტემბრისათვის კვირაობა ყველა ფაბრიკებში, ხოლო სალაბორატორიები მართავს კონცერტს განსაკუთრებით მეთამბაქოეთა ძლებთან.

წარმოდგენები.

29 აგვისტოს მუშ. ცენ. კლუბში დიდი წარმატებით ჩატარდა ვოლგას ნაპირების დამშეულთა სასარგებლოთ გამართული წარმოდგენა. წარმოადგინეს რევოლიუციონური პიესა „ფეიერის სიზმარი“.

29 აგისტოს კარლ მარქსის სახელობის თეატრში გაიმართა სიმფონიური კონცერტი დამშეულთა სასარგებლოთ, კონცერტი დიდის წარმატებით ჩატარდა.

შაბათს, 3 სექტ. მუშურ გლეხურ მილიციის კლუბში პოლ. განმ. მოთავარ ხმმ. მოძღვანი დრამატიული დასი დასმულთა სასასარგებლოთ დასდგამს რუსულ ენაზე პიესას „მეფე—ალკოჰოლი“. იგივე პიესა წარმოდგენილი იყო 2 სექტ. სახელმწიფო სახლის სცენაზე.

ქუთაისის ხამხედრო კომისარიატში.

15 აგვისტოს 1921 წ. ქუთაისის გუბერნიის საბჭედრო კომისარიატის შენობაში შესდგა ამა დაწესებულების თანამშრომელთა კრება მიდანარე კითხვათა გასარჩევად. დაესწრო 42 თანამშრომელი, კრების თავმჯდომარეთ ერთხმად იქნა არჩეული სამხედრო კომისარი ამხ. ბელოვი ალექსანდრე. მდივნათ ამხ. ლობერიძე სერგეთანე. თავმჯდომარე ამხ. ბელოვმა გაეცნო კრებას უბედური შემთხვევა, რომელიც დაატყდა მუშათა და გლეხთა საქართველოს შიმშილის გამო, რისთვისაც მან საჭიროდ კრებას დახმარება აღმოიჩინოთ. კრებამ მოისმინა რა მოხსენება ამხ. ბელოვისა, ერთხმად დადგინა დამშეულთა სასარგებლოთ გადაღონ ერთი თვის ჯამაგირი და შვიდი დღის ულუფა.

ეს რუსეთის მასაზრდოებელი ბელადი, მიდაკონა დამწყრე საზოგადოებას ის დამშეული მუშა, გლეხი, მიხუცნი და ბავშვები, რომელნიც სიმშილის გამო ხმალ მკლავებს მაგრათ ჩაებლუჯავს და საშინელ სინწყარეში ამყოფებს, სიცოცხლეს ასალმებს.

კრება სულ განაბული ყურს უგდებდა ორატორს; მხოლოთ დრო გამოშვებით გაისმოდა დამწყრალთა შორის შეჩერებული გამოხეტქილი რეპლიკები.

აშკარა იყო კრების რევოლიუციონური სინდისი, სტენოდან შექმნილ ხაზანგელ სურათით იტანჯებოდა კრება მზათ იყო ყოველგვარი დაბრკოლება გადალახა და მაქსიმალური დახმარება გაეწია უბედურ მოძმეთა თვის. ასეც მოხდა. ამხ. ბელოვის წინადადება,—გადადებულ იქნას დამშეულთა სასარგებლოთ წითელ არმიელთა და უფროსთა შემადგენლობის მთელი ჯამაგირი ა. წ. 1 სექტემბერიდან 1922 წლის 1 სექტემბერამდე,—ერთ ხმად იქნა მიღებული.

თავმჯდომარემ ეს ამბავი რამდენჯერმე განმეორა და ეუხსნა კრებას, რომ წამოყენებული წინადადება ბრალისთვის საჭიროებულია არ არის. ყოველი წევრი სრული თავისუფლებ თავისი აზრი გამოთქვას, თავისი წინადადება წარუდგინოს კრებას. მაგრამ კრება მტკიცეთ დადგა პირველ წინადადებას და სხვა წინადადება არავის შემოქმედნა,

კენჭს ყრის გათვლების შემდეგ გაიმა მეტუბარე ტაში და კრება რევოლიუციურ სინდის დამშეულ შეუდგა დანარჩენ კითხვების გარჩევას. ეს ფაქტი იმდენად მრავალ მნიშვნელოვანია, რომ მე მგონია, კომენტარები საჭირო არ არის.

საჭირო იყო აღგენენშნა ახალციხის ლაბიბ ათიეულის ეს უმცი შემოწირულობა რომელიც აშკარათ ამტკიცებს ჩვენი მუშათა და გლეხთა წითელ ლაშქრის სულის კეთილებს.

ხან-ხანი.

ქ. ბორჯომი.

დღეს, რადესაც მეზობელ რუსეთის საუკეთესო მოსავლიანი ადგილების მცხოვრენი სრულიათ დამშეულ არიან მოუსავლიანობის გამო ლ. საქართველოს ბორჯომის ხალხი ადგენს ამ დაწესებულ და ბალეშვები, ბოლოს ეს ბოლოს ბოლოს ბოლო